

skulde have været Tilfældet, og han udhævede, hvorledes Svendene skulde have været i deres gode Ret ved i Forening at raadslaae om de Vilkaar, hvorom de skulde søge at forenes med deres Mestere. Ja, for saavidt have Svendene vistnok været i deres gode Ret; men det er derimod ikke saa afgjort, at det Samme ogsaa gjælder, forsaavidt de tillige besluttede og vedtog, at de, naar deres Fordringer ikke opfyldtes, samtlige skulde, efter skeet Dpfigelse, forlade deres Arbeide. Det ærede Medlem har stærkt fremhævet, at Beslutningen kun gif ud paa, at dette skulde skee efter foregaaende Dpfigelse. Jeg maa dog herved tillade mig først at gjøre opmærksom paa, at selv den enkelte Svend, efter de gjældende Anordninger, ikke ubetinget kan ansees berettiget til efter foregaaende Dpfigelse at nedlægge sit Arbeide. Til Dplysning herom skal jeg oplæse en allerede idag citeret Bestemmelse i Forordningen af 21de Marts 1800, nemlig § 1 Nr. 6, der lyder saaledes: „I Tilfælde af, at ingen saadan skriftlig Contract er indgaaet, skal Dpfigelser fra begge Parters Side skee med 14 Dages Varjel; dog maa en Svend, saalænge han staaer i Gjæld hos Mesteren, ikke forlade dennes Tjeneste uden hans Samtykke; saa bør han og, naar han har et med ham betinget Stykke Arbeide under Hænder, fuldføre dette, forinden han forlader hans Tjeneste“. Det er mig ikke bekjendt, at disse Undtagelser, og navnlig den iffe, at den sidstnævnte Bestemmelse om Accordarbeide skulde være ophævet for Muurlaugs Vedkommende; i ethvert Fald er det neppe at paatvile, at der stundom ogsaa i dette Laug sluttes Accorder af en saadan Natur, at man ikke med den ærede Interpellant kan sige, at Accorden paa en vis Maade er udløben med hver Dags Aften. Men af den høitagtede Justitsministers Meddelelse fremgik jo, at flere af de paagjældende Svende netop havde paataget sig Accordarbeide, og at derhos flere ligeledes vare i det Tilfælde, at de stode i Gjæld til deres Mester. Dog — jeg vil for et Diebliff affee herfra; jeg vil for et Diebliff forudsætte, at Omstændighederne virkelig havde været saadanne, at enhver af de Paagjældende for sit Vedkommende kunde være berettiget til, efter foregaaende lovlig Dpfigelse, at forlade

sit Arbeide. Hermed er dog i alt Fald Intet afgjort; thi det er slet ikke det, hvorom Hovedspørgsmaalet dreier sig. Men hvad der egentligen udgjør Hovedpunktet i Sagen, det er, om det kan ansees lovligt, at samtlige Laugs Svende indbyrdes have truffet Forening om at ville, skjøndt efter Dpfigelse, nedlægge Arbeidet; og her har nu den ærede Rigsdagsmand henvist os til Grundlovens § 92, idet han dog ikke har kunnet overse, at det vel i denne § bestemmes, at Borgerne have Ret til uden foregaaende Tilladelse at indgaae Foreninger, men derfoles — vel at mærke — til: „i ethvert lovligt Diemed“, og hvorvidt Diemedet er lovligt, maa naturligvis bedømmes efter den bestaaende Lovgivning. Herpaa kommer det altsaa an, om Diemedet, under de forhaanden værende Omstændigheder, kan antages at have været lovligt. Den høitagtede Justitsminister har vistnok fuldkommen Ret i, at, naar det endvidere i Paragraphen hedder: „ingen Forening kan ophæves ved en Regeringsforanstaltning“, er det herved betegnet, at en saadan Ophævelse af en Forening som ulovlig kun kan finde Sted ved Lov eller ved Dom; ligesom det og, efter hvad der er meddeelt, synes at maatte antages, at Sagen endnu ikke er endeligen afgjort ved Politieretten. Men jeg troer dog ikke, at det vil findes upassende, at jeg, i Modsætning til de Uttringer, vi allerede have hørt af den ærede Interpellant, tillader mig at udtale mig om, hvorvidt det virkelig kan antages lovligt, at samtlige et Laugs Svende træffe Aftale om, saafremt de vedkommende Mestere ei ville opfylde deres Fordringer, da efter foregaaende Dpfigelse, at nedlægge deres Arbeide. Jeg kan herom fatte mig kort, idet jeg henviser til nogle af de i den før nævnte Anordnings § 11 indeholdte Bestemmelser. Det hedder saaledes i denne Paragraphs Nr. 8: „Udebliver nogen enkelt Svend uden lovligt Forfald fra Værkstedet eller det Sted, hvor han skulde arbeide, da skal han for hver saadan forsømt Arbeidsdag bøde 48 Sk. til lige Deling imellem Mesteren og Stadens Fattige“; endvidere i Nr. 9: „Dersom flere eller alle Svende efter Overlæg forlade Værkstedet og Mesterens Arbeide, da bør de hver for sig udrede fornævnte Bøder dobbelt, og Hovedmanden desforuden hensesættes i Fængsel